

Б Ю Л Е Т Е Н Ь Ч.З.

СПІЛКИ УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ НА СЛОВАЧЧИНІ.

Виходить неперіодично.

В Братиславі.

25 червня 1932.

ФЕДЕРАЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ У ЛЬВОВІ.

Як відомо читачам бюлетенів наших, Спілка Українських Інженерів на Словаччині, вже від самого зачатку організаційної праці Українським Технічним Товариством у Львові по підготовці скликання Українського Інженерського Конгресу, приймала активну участь в підготовчих працях.

Тепер з вдовolenням констатуємо факт утворення єдиної інженерської централі, що об'єднує наших інженерів як на рідних землях, так і на еміграції, як позитивний вислід праці Конгресу Інженерів у Львові, що відбувся в дні 15-16 травня р.1932. На Конгресі було заступлено 6 інженерських організацій. Після перевірки Мандатовою Комісією Конгресу членства поодиноких організацій признано: 1/Україн. Техн. Товариству у Львові 400 членів - 40 мандатів; 2/Союз Укр. Орган. Инж. на еміграції /Подебради/ 372 чл. - 38 манд.; 3/Товар. Укр. Інженер. в Празі 125 чл. - 13 манд.; 4/Спілці Укр. Инж. на Словаччині /Братислава/ 32 чл. - 4 манд.; 5/Спілці Инж. та Техн. Укр. в Чернівцях 24 член. - 3 манд.; і 6/Союзів Укр. Инж. та Техн. в Нью-Йорку 15 член. - 2 манд.

Всього було заступлено організованих інженерів 970 = 100 мандат.

Делегатом на Конгрес від Спілки Укр. Инж. на Слов. було післано інж. С. Зеркаля. Наш делегат працював в комісіях: Правильниковій, Мандатовій, Статутівій, Організаційній, Фаховій освіти та Пресовій - в останній був головою.

На 2 пленарному засіданні Конгресу було схвалено Статут Федерації, над статутом була розвинена жвава дебата про членство Федерації. Діло в тім, що доц. Іваніс В. /Союз Укр. Орг. Инж. на еміграції/ та сенатор інж. Ю. Павликовський, за підтримкою решти делегатів, запроєктували параг. 7 статуту Ф. котрим позбавлялося членства у Ф. Спілці Укр. Инж. на Словаччині а також обмежений вступ до Ф. иншим Укр. Инж. організаціям не краювого характеру. Наш делегат рішучо поставився проти такого змісту параграфу і за повною підтримкою опінії Конгресу, цей параграф знято та прийнято проект У.Т.Т. з доповненнями інж. Романенка Ан., яким забезпечено членство нашій Спілці а також вільний вступ иншим інженер. організаціям.

Федерацію Українських Інженерів створено - Спілка є в ній членом.

ПАМ'ЯТИ МИКИТИ КУХИМОВИЧА ШАПОВАЛА.

25 лютого 1932р. нестало організатора першої укр. високої технічної школи.

Організатор Укр. Господар. Академії - це лише один з багатьох титулів, які заслужив своєю невтомною й многоплідною працею М.Ю. Шаповал. Цілі покоління будуть wspomинати цей його чин. Та чи не дивовижним

є явище: перша укр. висока технічна школа чомусь на еміграції а не на укр. землях? Чи не є це факт історичної ваги який свідчить й свідчитиме яким тернистим шляхом йшов наш нарід до вселюдської культури, до світла знання й науки?!

Для нас, укр. інженерів, організатор Укр. Господ. Академії М. Шаповал став невміручим.

Багато абсолювентів високих шкіл на еміграції ще дітьми примушені були відійти з рідних земель, з рідної хати. Багато в голоді, холоді, в постійних злиднях промандрували тисячі кілометрів і, ось як в нагороду за це закінчили освіту. Здобули високу освіту!

І треба справедливо признати що до цієї нагороди у великій мірі спричинився М. Шаповал. Він як той батько який однаково любить своїх дітей, всі вони йому дорогі, однаково за них турбується...

Турбувався він з призначенням нас до шкіл, турбувався під час студій, непокидав по закінченні їх. Він був переповнений любовію до нас. Певно він бачив в нас тих дітей, про яких писав ще 1907р.:

Квіти, українські діти,
Наші надії, смутком покриті!
Довго ви будете
Доленьку гудити,

Довго блукати
Від хати до хати
Будете, злидням лиш рівні,
Квіти мандрівні.

В тих дітях бачив він і себе. Сам з бідної робітничої родини. Проїшов тернистий шлях: лісова школа, військова, Варшавська цитаделя за приналежність до політичної партії, суд, звільнення, Харківський університет..., "Українська Хата" - публіцистична діяльність, поет, критик, який з присущим йому темпераментом захищає свій народ і карає слабодухих наших інтелігентів... Далі український міністр, автор земельного закону, яким добро укр. народу поверталось в укр. руки.

В постійному рухові пройшов перший період його діяльності. Вперед і вперед до нового, світлого, красного й корисного для нашого народу...

Еміграція - другий період діяльності. І тут Шаповал зостане невміручим прикладом: ініціатора, організатора й творця! В короткій статті неможливо докладно згадати всю різноманітність його діяльності. Багато часу потрібно щоби розглянути й належно оцінити працю Шаповала за цей період.

Мало було світлого, лишень море безнадійности, в якому топилась українська еміграція.

Шаповал ініціює культурно-просвітню працю за допомогою гостинної ЧСР., організує Укр. Громадський Комітет. Почався рух, ожило життя, розвіювалась безнадійність, повставало все нове, свіже, радісне і так необхідне для сущих і майбутніх "українських дітей".

Допомога збігцям їм'ю, одягом, підшуканням праці, лікуванням, правною охороною... перші студенти, професори, доценти, лектори першої високої технічної школи. Й все це витягнуто з дна безнадійности на світло. Світлий мент в нашім життє-для Шаповала дні надлюдської праці. Праця над статутами, регуляціями, конференції, аудієнції, засідання, збори...

... Укр. Господар. Академія закордоном! Й у всьому львина доля Шаповала... Друга висока укр. школа - Педагогічний Інституту ім. М. Драгоманова, Укр. Гімназія, Укр. Сел.-Спілька, яка охопила своїми курсами все що залишилося по-за школою: укр. селянство та робітництво, Укр. Громад. Видавничий Фонд для задоволення потреб в укр. книзці,

Український Комітет і т.д. і т.д., й скрізь Шаповал, завжди ініціатор, організатор і завжди чинний!

Відкривання шкіл на еміграції було стимулом до відкривання шкіл на українських землях.

Так Шаповал своєю працею спричинився до відкриття світла знання для українського люду. "Є знання, але нема науки /науки про укр. народ/" каже Шаповал. А тому організує Укр.Соціолог.Інститут - високую школу суспільних наук, практичної соціології, для досліджування шляхів визволення, щоб творити науку про укр.народ, щоб досліджувати "важні явища, від яких залежить історична доля народу, доля мільонів одиниць", дослідити науково якої нам треба політики і тим навіки засудити політиканство.

Соціологічному Інституту Шаповал надавав величезне значіння. "Ми не маємо іншого шляху до активізації відродження України, як наука про народ" - каже Він і ще за пару годин до смерти керував вправами семінару Соц.Інституту.

Шаповал знав, що лише освітою можна заактивізувати укр.відродження, очистити укр.маси від забобонів, вірувань, пересудів, орієнтацій і т.п., що гальмує наш поступ до кращого завтра. Лише наукою, працею й відвагою зможемо зрівнятися з іншими народами. Освіта, вихова і перевихова мас, - безкомпромісова боротьба, вільне життя "по своїй волі на своїй землі".

Така мета й такий шлях визволення, якому Шаповал присвятив ціле своє життя.

Ю років не знав Він одпочинку. Працював і турбувався за всіх; незбувало йому часу лікувати себе - хоч того потребував. Догорів про добро інших і ніхто не чув, щоб Він "гудив свою доленьку".

Др.Соціології М.Ю.Шаповал був інженером суспільних наук.

На одному своєму викладі Він сказав: "найвищий ступінь інженерії є інженерія суспільних наук, а то тому, що керує всіма іншими". Коли ми глянемо на поле його діяльності, скрізь видне його керування, багато осягнуто й то тому, що все було роблено по плану й під керівництвом інж.суспільних наук Шаповала.

При інтензивній організаторській праці найшов Він час для публицистичної й наукової праці, яка відома кожній укр.культурній людині. Більшість його праць наїшли відгук і оцінку ліпших чужинних соціологів і політичних діячів. Критичний і конструктивний його дослід суспільних явищ, дуже легкий по викладу і безконечно глибокий по змісту. Є до де-якої міри школою політичних наук. Студіювання творів Шаповала принесе велику користь укр.інженерові. Це треба пам'ятати інженерам всіх фахів.

Треба знати що І/пересічний інженер є дуже поганим трибуном і 2/кожний інж.знає закони природи, обраховує її сили, але мало знає або й зовсім не знає суспільних законів, а рушійним силам суспільства майже ніколи не вчився і... вчитися не хоче.

Ми маємо, порівняючи з іншими, великий та тяжкий обов'язок: "пізнати дійсність, щоб перетворити її, бо одне пізнання без перетворення обертається в розвагу, а одно перетворення без пізнання в безглузде марнотратство сил" /М.Шаповал: "Наша доба", 1931/, а для цього укр.інженер мусить бути всебічним активістом.

Ідеал такого активіста маємо у всій діяльності М.Ю.Шаповала.

25 лютого день болю й смутку. Нестало великого будівничого, організатора, ученого й учителя, який зівстав вірним своїй творчій праці до останньої хвилини "кажучи до кінця ту правду, яку бачу, і так, як її бачу". Був приятелем вихованців першої Техн.високої шко-

ли. Ще за пару годин до смерті радив як оборонити наше "інж."

На прикінці не можемо обійти справу яку заініціював Комітет по увіковіченню пам'яті М.Ю.Шаповала. Справу організації публичної бібліотеки його імені. Безсумнівно, це буде достойний пам'ятник організатору культурно-просвітньої праці на еміграції, пам'ятник діяльності за останні 10-ліття цілої укр. еміграції. Пам'ятник всім, хто в цей час жив і працював на еміграції. Пам'ятник Шаповалові й пам'ятник українському воякові, котрий при тяжких умовах кінчив кооперативні, гарбарські чи інші курси Сел-Спілки й тепер на рідній землі веде боротьбу за укр. самостійність на полі господарському.

Український інженер мусить прийняти активну участь при будові цього пам'ятника. Це була б та пошана, яку ми винні організатору Укр. Господарській Академії.

Тяжке наше життя було. Невиключено що ще довго будемо "доленьку гудити, довго блукати від хати до хати" по цілому світі...

Нехай же публична бібліотека ім. М.Ю.Шаповала буде огнищем яке нестиме світ в українську темряву, нехай освічує культурне змагання на протязі 10 ліття еміграції, нехай світить і тим, котрі блудять, нехай освічує нам шлях на волю й на нашу землю!

ЗМІНИ В СКЛАДІ УПРАВИ СПІЛКИ.

З огляду на вибуття зі складу Управи к. Мосендза Л./хвороба і поїзд з Братислави/ та к. Химочки С. на власну заяву, покликано на їх місце дня 29.II.1932 кандидатів до Управи: к. Бондаренка Ф. та к. Радченка Гр.

Дня 4.IV.1932 виключено з числа членів Спілки к. Радченка Гр. /на його власну заяву/- а до праці в Управі закликано чергового кандидата к. Зубченка Д.

Дня 24.V. прийнято до відома виступлення зі складу Управи к. Бондаренка Ф.

НАДЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ СПІЛКИ.

Надз. Заг. Збори Спілки Укр. Інж. на Словаччині відбулися 4.VI.32. До Президії зборів було обрано головою к. Мезенціва М. та секр. к. Зубченка Д. Зборами було схвалено протокол Зв. Заг. Зборів Спілки від 10.I.1932; заслухано і схвалено звіти: делегата з Конгресу Укр. Інж. у Львові к. Зеркаля С. і представника до Комісії абсолюв. УГА к. Яременка Сл. в справі титулу "інж." та добрано до Управи Спілки: к. Мезенціва М. та к. Зубченка Д., а кандидатами к. Федоріва М. та к. Вільчика.

Крім того ухвалено: 1/на покриття подорожі делегата на Конгрес обложити кожного члена Спілки надзвичайним датком в розмірі 20 кор. одноразово; 2/на покриття членського внеску до Т-ва Прих. УГА - по 10 кч. річно.

Дня 6.VI.1932. відбулося продовження н.з. зборів, на котрих було вибрано члена до Головної Ради Федерації Укр. Інж. у Львові к. Івантишина Яр. і кандидата до Мирowego Суду Федерації к. Мезенціва.

Від 6.VI.1932 Управа Спілки працює в такому складі: голова к. Яременко Ол., заст. гол. к. Мезенців М., секретар к. Івантишин Яр., скарбн. к. Зеркаль С. і культ-осв. реф. к. Зубченко Д.

СПРАВА ТИТУЛУ "ІНЖ." АБСОЛЬВЕНТІВ УГА.

Комісію по справах тит."інж."абсолютв.УГА створено з ініціати-
ви представника Спілки Укр.Інж.на Слов. к.Яременка Ол. дня 26.II.
1932. /Див.бюлетень Спілки ч.2/.ж/ Комісія подала Мініст.Шкільниц-
тва та Нар.Освіти Меморандум та відбула ще кілька інтервенцій по
окремих міністерствах. По наших інформаціях справа поступає впе-
ред та є надії на позитивне її розрішення. Створено спеціальну ме-
жміністерську Комісію, котра заслухавши опінію чеського ученого
світу має винести по цьому питанню рішення.

Ця Комісія розглядає справи всіх високих шкіл емігрантських в
ЧСР в цілому. Як зауваємо, то головною перешкодою до скорого пози-
тивного полагодження цієї справи є конкурентійний момент.

Цю справу наш делегат порушив на I Конгресі Укр.Інж.у Львові
де й ухвалено таку резолюцію: "Конгрес доручає Федерації Укр.Інже-
нерів підтримати заходи перед владою ЧСР про признання інженерсь-
ких дипломів УГА на рівні з дипломами техн.шкіл ЧСР".

Наш член до Головної Ради Федерації буде старатися, щоби як
скоріше цю ухвалу Конгресу було переведено в життя.

ВІД УПРАВИ СПІЛКИ.

I. Заслани свого часу упинення членам Спілки про членські за-
леглости та вписове і позначене червоним атраментом "В останне",
проситья вирізнати до 5.VII.ц.р., аби обминути в дальнійшому непо-
розуміннь.

Рівнож членів Спілки, котрим будуть приложені чеки, як найскор-
ше вирізнати позначені суми на чеках.

II. Управа Спілки Укр.Інж.на Словаччині цим звертається з зак-
ликом і проханням жертвувати книжки для бібліотеки Спілки.

Шановні колеги поспішіть хоч з малою пожертвою для цього доб-
рого діла! Спільно турбуйтеся про наші потреби!

Шановне громадянство відгукнітья й Ви на наш заклик. Наперед
усім жертводавцям дякуємо. Посилайте на адресу Спілки.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ.

Ч О М У ?

Неможемо байдужно дивитись на явище що багато укр.інженерів
не належать до інж.організацій.

Нехочеться вірити щоби вони не знали значіння організації...
Це вони, взагалі, інженери так докладно уміють вираховувати, сконстру-
ювати, зложити оті, здається, нічого по собі незначучі частини маши-
ни й нахавши потім паку творити чуда!... Це вони несуть тягар тех-
ничного поступу й добробуту людства...

х/Ця Комісія утворена як самостійний орган, але члени тієї комісії
перебуваючи в Подєбрадах і инш.по своїй власній волі звязали її
/Комісію/ з Управою Союзу Укр.Інж.Організацій на еміграції /Подєб-
ради/ і офіційно ця Комісія має назву: "Спеціальна Комісія при Го-
ловній Управі Союзу Укр.Інж.Організ.на еміграції. Ми нічого не ма-
ємо й проти такої назви, але всеж треба булоб запитатися її ініція-
тора-члена Комісії від Спілки Укр.Інж.на Словаччині...Рішуче засте-
рігаємося проти сваволі і самоуправства в організації.

Р е д а к ц і я.

Чому ж вони з собою не роблять того що роблять з мертвою природою? Чому вони не організовані, чому не мають вони цього "строю", який би обслуговував де-які їхні потреби?!

Укр. інженер мусить бути організований. Він має в обов'язку підпирати фінансово, морально і т.д. і т.д. відродження господарське, культурне й політичне укр. народу. Він має бути керівником в цій величній будівлі!

А щож Ви, пане колего, думаєте, що наївшися борщу та вареників цим обов'язком перед укр. народом уже виконали? Чи може Ваше національне почуття все легко страждає кнедлики чи иншу чужу поживу - так що хочете аби дали Вам спокій, щоб часом Вам непошкодити?!...

Ні, ми не хочемо нікому шкідити: ми тільки хочемо щоби Ви були в колібізі укр. життя, щоби Ви були активним українцем.

Чому ж Ви й досі незаписались в спілку укр. інженерів на Словащині, чому Ви не є в иншій інженерс. організації?

О р г а н і з о в а н и й.

УКРАЇНСЬКА КОЛОНІЯ В БРАТИСЛАВІ.

Найстаріша українська емігрантська організація /заснована року 1922/ "Українська Колонія в Братиславі" відбула дня 28.V.1932. Н. Загальні Збори, на котрих було прийнято нових членів, обговорено біжучі справи та перебрано Управу Колонії.

До Управи обрано: головою інж. Зеркаля С., заст. гол. інж. Мезенціва М., скарбником п. Кузнеціва Ів., секретар інж. Зубченко Д. і господарем п. Нечитайла.

На обов'язках нової Управи є вжити старань про захоронення і дальніше утримання бараку та налагодження організаційного та культурного життя в Колонії.

В тяжкій та відповідальній праці бажаємо успіхів.

Р е д а к ц і я.

ЗАЛОЖЕННЯ ПРОСВІТИ В БРАТИСЛАВІ.

Дня 8.V.1932. відбулися організаційні збори Українського Громадянства в Братиславі для заложення місцевої філії Товар. "Просвіта" в Ужгороді. На збори прибуло поверх 30 укр. громадян. Зборами проводив, як голова Др. Бризгун К., а секретарював ст. Шпилька Юр. Зборами прийнято статут, намічено дальніший план праці та обрано керуючі органи філії. Головою філії Др. Шавала, членами Управи: Др. Бризгун, Др. Малик, студ. Шпилька, студ. Галас, студ. Петрівський і п. Стравняк. До Ревізійної Комісії обрано: інж. Зеркаля С. та Неверлю К.

Новій організації бажаємо успіхів в добрих ділах.

Р е д а к ц і я.

10 ЛІТ УКРАЇНСЬКОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ АКАДЕМІЇ В ЧСР.

10-літнє існування УГА в ЧСР, відсвятковано в Подєбрадах дня 16.V.1932. З цього приводу Управа Спілки заслала привітання такого змісту: "Спілка Українських Інженерів на Словащині. Дня 11.V.1932. ч. 254. Братислава. До Високого Ректорату Української Господарської Академії в ЧСР. Спілка Українських Інженерів на Словащині вітає Високий Ректорат, Професуру і Студенство Академії в день десятих роковин існування Огнища Української Культури - Української Господарської Академії - організованої бувшим головою Українського

Громад.К-ту Великим Громадянином покійним Д-ром Микитюк Шаповалом.
Бажаємо й надалі успішної праці на славу і культурний розвиток
нашому народові. За Управу Спільки Інж.Тременко - голова
Інж.Івантишин - секретар.

ЧЕСЬКО-УКРАЇНСЬКЕ Т-ВО ПРИХИЛЬНИКІВ УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ В ЧСР.

Це товариство повстало 25.II.1932, як політична організація
для допомоги Українському Шкільництву в ЧСР та складається як з
чехів так і українців. Під опіку цього товариства зокрема переходить
й Україн.Гімназія в Ржевничах.

Членські внески для дійсних членів 24 кч., для співчуваючих 12 кч.
а для організацій 100 кч.річно.

На чолі Т-ва стоїть Кураторія з 13 членів. Головою Кураторії є
директор реальної школи в Празі Др.Г.Вінклер, великий прихильник на-
ших культурних змагань.

Підпираймо рідне шкільництво. Адреса: Praha VI., Vratislavova č.
p.31./Státní čsl.realka/.

КОМІТЕТ УВІКОВІЧЕННЯ ПАМ'ЯТИ М.ШАПОВАЛА.

Організації, в котрих покійний працював в керуючих органах або
допомагав працями чи й матеріально, заклали Комітет в такому скла-
ді: Голова - проф.С.Русова; заст.гол.П.Богацький /скарбник/, Н.Гри-
гориїв, Микола Шаповал; секретарі: проф.Гр.Омельченко і С.Пилькевич.

Комітет просить всіх і кожного не відмовитись надіслати відпо-
відну жертву для вшанування пам'яті одного з видатніших діячів укра-
їнських, для заснування в Празі публичної бібліотеки його імені.

Гроші і листи надсилати: Praha II., Šeříková 4/III.

Р І Ж Н Е.

I. Всіх Вп.Українців, хто знає будь які відомості про можливість
влаштування на службу чи працю, просимо повідомити Управу Спільки.
Всім, що допоможуть дяка.

II. Спілька має зареєстровані безробітні інженери, техніки та
робітники всіх фахів, що пошукують служби чи праці.

III. Управа Спільки просить своїх членів подавати зміну адрес,
а також і відомості в разі безробіття. Ухвалою Управи безробітні
можуть бути звільнені за час безробіття від членських внесків.

IV. Обов'язком кожного члена є зєднувати дальших членів і тим
дбати про зріст Спільки.

ВІД РЕДАКЦІЇ.

Повідомляється членів Спілки і всіх читачів нашого бюлетеня, що надалі наші бюлетені будуть міститися в офіційному органі Федерації Українських Інженерів, а тому рекомендуємо кожному членові Спілки п е р е д п л а ч у в а т и "Технічні Вісти" - як тимчасовий орган Федерації.

Передплата: річно 9 зол., $\frac{1}{2}$ річно 4.5 зол./9 зол. = біля 35 кч./

А д р е с а: "Techniczni Wisty". Lwow, Rynek IO/II. Polsko.

В И Д А Є: СПІЛКА УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ НА СЛОВАЧИНІ.

Р Е Д А Г У Є: РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ.

АДРЕСА СПІЛКИ: Č.S.R. Bratislava, Tehelná 30.